

Факти на случајот

Со наредба од 1 октомври 1996 година, Првиот оддел на Sala de lo Penal на Audiencia Nacional (Кривичен оддел на Високиот суд) (Шпанија) ја одобри екстрадицијата на г-дин Мелони во Италија, за да му се суди во врска со фактите изнесени во налезите за апсење издадени на 13 мај и 15 јуни 1993 година, соодветно, од страна на Tribunale di Ferrara (Окружен суд, Ферара) (Италија). Откако беше ослободен со кауција од 5 000 000 шпански пезети, коишто ги плати на 30 април 1996 година, г-дин Мелони избега, за да не биде предаден на италијанските власти.

Со наредба од 27 март 1997 година, Tribunale di Ferrara изјави дека г-дин Мелони не се појавил на суд и нареди известувањата во иднина да бидат доставувани на адвокатите коишто тој ги избрал и назначил. Со пресудата од 21 јуни 2000 година на Tribunale di Ferrara, којашто подоцна беше потврдена на 14 март 2003 година со пресудата на Corte d'appello di Bologna (Апелациониот суд на Болоња) (Италија), г-дин Мелони беше осуден *in absentia* на 10 години затвор поради измама која довела до банкрот. Со пресудата од 7 јуни 2004 година, Петтиот кривичен оддел на Corte suprema di cassazione (Врховниот касационен суд) (Италија) ја отфрли жалбата поднесена од страна на адвокатите на г-дин Мелони. На 8 јуни 2004 година, Procura Generale della Repubblica (Јавното обвинителство на Италија) во Corte d'appello di Bologna издаде Европски налог за апсење бр. 271/2004 за извршување на казната којашто ја изрече Tribunale di Ferrara.

По апсењето на г-дин Мелони од страна на шпанската полиција на 1 август 2008 година, Juzgado Central de Instrucción (Централниот истражен суд) бр. 6 (Шпанија), со наредба од 2 август 2008 година, реши да го упати предметот со Европски налог за апсење бр. 271/2004 на Првиот оддел на Sala de lo Penal на Audiencia Nacional.

Г-дин Мелони одби да се предаде на италијанските власти, прво, тврдејќи дека во фазата на поднесување на жалба тој назначил друг адвокат, со што го поништил назначувањето на двајцата претходни адвокати, и покрај тоа што тие биле известени за тоа. Второ, тој тврдеше дека според италијанското процесно право е невозможно да се поднесе жалба против изречената казна *in absentia*, поради што извршувањето на Европскиот налог за апсење треба, каде што тоа е соодветно, да биде условено со гаранција од страна на Италија за можноста да се поднесе жалба против таа пресуда.

Со наредба од 12 септември 2008 година, Првиот оддел на Sala de lo Penal на Audiencia Nacional го овласти предавањето на г-дин Мелони на италијанските власти со цел тој да ја извршува казната којашто му беше изречена од страна на Tribunale di Ferrara како сторител на измама која довела до банкрот. Судот сметаше дека не е докажано дека адвокатите назначени од страна на г-дин Мелони престанале да го претставуваат од 2001 година, и дека неговите права на одбрана биле почитувани, бидејќи тој бил свесен уште од самиот почеток за претстојното судење, намерно отсутствувал и назначил двајца адвокати да го застапуваат и

бранат, коишто дејствувале во тоа својство во прв степен и во процесот на жалбата и во текот на касационата постапка, притоа исцрпувајќи ги сите правни лекови.

Г-дин Мелони поднесе “*recurso de amparo*” (барање за уставна заштита) против таа наредба пред Tribunal Constitucional (Уставниот суд). Во прилог на тоа барање, тој навел повреда на апсолутните барања што произлегуваат од правото на правична судска постапка утврдено во Член 24 (2) од Уставот на Шпанија. Според неговиот поднесок, самата суштина на правичната судска постапка била повредена на таков начин што е поткопано човековото достоинство, како резултат на дозволата да биде предаден на држави коишто, во случај на сериозно кривично дело, ги уважуваат пресудите за вина донесени *in absentia*, без да се земе во предвид можноста обвинетата страна да ги оспори со цел да ги заштити своите права на одбрана.

Со наредба од 18 септември 2008 година, Првиот оддел од Tribunal Constitucional призна дека “*recurso de amparo*” е допуштено и го отфрли извршувањето на наредбата од 12 септември 2008 година. Со наредбата од 1 март 2011 година, Пленарната сала на Tribunal Constitucional одлучи, на предлог на Првиот оддел, самата да го испита ‘*recurso de amparo*’.

Прилог – релевантни законски одредби

Повелба за основните права на Европската Унија

Со вториот став од Член 47 од Повелбата се предвидува:

„Секој има право на правично и јавно судско рочиште во разумен рок пред независен и непристрасен со закон воспоставен суд. Секому мора да му се даде можност да биде советуван, бранет и застапуван.“

Во Член 48 (2) од Повелбата се наведува:

„Се гарантира почитување на правото на одбрана за секое обвинето лице.“

Во Член 52 (3) од Повелбата се наведува:

„Доколку оваа Повелба содржи права кои соодветствуваат на правата што се гарантираат со Конвенцијата за заштитата на човековите права и основни слободи [потпишана во Рим на 4 ноември 1950 година, “ЕКЧП“], значењето и опфатот на тие права се исти како што е предвидено со спомената Конвенција. Со оваа одредба не се спречува со законите на Унијата да се предвиди поголема заштита.“

*Рамковна одлука на Советот 2002/584/ПВР од 13 јуни 2002 година за Европскиот налог за апсење и постапките за предавање помеѓу земјите – членки (Европски налог за апсење), како што е изменето со Рамковната одлука на Советот 2009/299/ПВР од 26 февруари 2009 година (“Рамковна одлука *in absentia*”).*

„2. Земјите – членки ќе го извршат секој Европски налог за апсење врз основа на принципот на взаемно признавање и во согласност со одредбите на оваа Рамковна одлука.

3. Оваа Рамковна одлука нема да делува на таков начин што ќе ја изменува обврската за почитување на основните права и основните правни принципи, како што е утврдено во Член 6 од Договорот за Европската Унија.“

Член 5 од таа Рамковна одлука, во својата првична верзија, беше формулиран на следниов начин:

„Извршувањето на Европскиот налог за апсење од страна на извршниот судски орган може, според законот на земјата – членка којашто дејствува како извршител, да биде предмет на следниве услови

1. Онаму каде што Европскиот налог за апсење е издаден со цел извршување на казна или наредба за притвор изречена *in absentia* и доколку засегнатото лице не е лично повикано или на друг начин не е известно за датумот и местото на судското рочиште што довело до донесување на одлука *in absentia*, предавањето може да биде предмет на условот судскиот орган, којшто ја донесува одлуката, да даде гаранција за којашто се смета дека е соодветна за да му се гарантира на лицето коешто е предмет на Европскиот налог за апсење дека тој или таа ќе има можност да поднесе барање за повторно судење за случајот во земјата – членка којашто го издава и да биде присутен на донесувањето на пресудата...“

Со Рамковната одлука 2009/299 се утврдуваат основите за неизвршување на Европскиот налог за апсење во случај кога засегнатото лице не присуствувало лично на своето судење.

10 Според Член 1 (1) и (2) од Рамковната одлука 2009/299:

„1. Целите на оваа Рамковна одлука се да се подобрат процедуралните права на лицата кои се предмет на кривична постапка, да се олесни судската соработка во кривични прашања и, особено, да се подобри меѓусебното признавање на судските одлуки помеѓу земјите – членки..

2. Оваа Рамковна одлука нема да делува на таков начин што ќе ја изменува обврската за почитување на основните права и основните правни принципи, како што е утврдено во Член 6 од Договорот за Европската Унија [Договорот за ЕУ, во верзијата пред Договорот од Лисабон], вклучувајќи го и правото на одбрана на лицата кои се предмет на кривична постапка, како и сите обврски коишто ги имаат судските органи во овој поглед ќе останат незасегнати. “

11 Со Член 2 од Рамковната одлука 2009/299 се поништува Член 5 (1) од Рамковната одлука 2002/584 и притоа се воведува Член 4а којшто се однесува на одлуките донесени по судењето на коешто засегнатото лице не присуствувало лично, којшто гласи :

„1. Извршниот судски орган може, исто така, да го одбие извршувањето на издадениот Европски налог за апсење за извршување на затворска казна или наредба за притвор доколку лицето не присуствувало лично на судењето на коешто била донесена таа одлука, освен ако во Европскиот налог за апсење не се наведува дека лицето, во согласност со понатамошните процедурални барања дефинирани во националното законодавство на земјата – членка што го издава,:

(а) во догледно време:

(i) или било повикано лично и на тој начин информирано за закажаниот датум и место на судењето на коешто била донесена таа одлука, или на друг начин всушност добило официјални информации за закажаниот датум и место на тоа судење на таков начин што било недвосмислено утврдено дека тој или таа бил свесен за закажаното судење;

и

(ii) било информирано дека одлуката може да се изрече доколку тој или таа не присуствува на судењето;

или

(б) било свесно за закажаното судење, му дозволило на правниот советник, којшто или бил назначен од страна на засегнатото лице или од страна на државата, да го брани на судењето, и навистина бил застапуван од тој советник на судењето;

или

(в) откако му била доставена одлуката и бил јасно информиран за правото на повторно судење, или на жалба, во коешто тој или таа има право да учествува и коешто овозможува повторно испитување на основаноста на случајот, вклучувајќи ги и новите докази, и што може да доведе до промена на првичната одлука:

(i) изречно изјавило дека тој или таа не ја оспорува одлуката;

или

(ii) не побарало повторно судење или не поднело жалба во рамките на дадениот временски рок;

или

(г) не му била лично доставена одлуката, но:

(i) ќе му биде лично доставена без одлагање по предавањето и ќе биде јасно информиран за неговото или нејзиното право на повторно судење, или на жалба, во која лицето има право да учествува и којашто овозможува повторно испитување на

основаноста на случајот, вклучувајќи и нови докази, и што може да доведе до промена на првичната одлука;

и

(ii) ќе биде информирано за временскиот рок во којшто тој или таа треба да поднесе барање за повторно судење или жалба, како што е наведено во соодветниот Европски налог за апсење.

...’